

SOSU: Møde med borgeren

Formålet med dette forløb er at undersøge mødet med et hjem og de historier, der ligger i hjemmets personlige genstande.

Når I har afsluttet forløbet, har eleverne bl.a. arbejdet med:

- Registrering og fortolkning af genstande
- Undersøgelse af hjemmets genstande som gipsrelieffer

Kunstværker brugt i dette forløb

Trompe l'oeil med trompet, himmelglobus og Frederik III's proklamation af Cornelius Norbertus Gijsbrechts

Udarbejdet af SMK Connect

Klassetrin

Ungdomsuddannelse

Indhold

3 lektioner og 5 minutter

Øvelse

8 sekunder

🕒 5 minutter

Formål

At sætte fokus på hvordan vi umiddelbart ser og oplever et kunstværk, og hvor forskelligt vi hver især kan opleve et værk.

At vise hvor meget man reelt kan nå at opfange på kort tid. Men også hvad fordybelsen gør for mødet med værket, hvis man giver sig tid til en mere analytisk tilgang.

At skabe et fordybelsesrum med individuel undersøgelse af værket, der følges op af en fælles samtale

Sådan gør I

Sæt eller stil eleverne foran det valgte værk med ryggen til og forklar:

Før I skal tale om værket, skal vi lave et lille eksperiment. En undersøgelse viser nemlig, at folk der ser på kunst på et kunstmuseum i gennemsnit kigger på et værk i 5-8 sekunder. I skal derfor teste, hvor meget man får ud af at se på et kunstværk i 8 sekunder.

Forklar at eleverne altså får 8 sekunder til at se på værket, mens du tager tid.

Når du siger NU, vender eleverne sig mod værket og kigger. Når tiden er gået, beder du eleverne vende fronten mod dig og ryggen til værket. Viser du værket på skærm/smartboard, kan du evt. lukke det ned, mens I taler i plenum.

Spørg eleverne hvordan de oplevede værket, og hvad de husker. Spørg ind til deres oplevelser: Hvorfor fik de særligt øje på X? Lagde de mærke til forskellige ting?

Opsamling

Saml op på øvelsen ved at gøre opmærksom på, at vi måske godt på 8 sekunder kan fornemme, om vi kan lide eller ikke lide et værk, om det fanger vores opmærksomhed eller ej, om det er rodet/kaotisk eller ordnet/harmonisk. Men hvis vi vil i dybden med værket, må vi blive lidt længere og være tålmodige.

Øvelsen leder over i værksamtalen og analysen: Hvad kan vi få ud af værket, hvis vi bruger lidt længere tid på det? I kan fx starte med at se nærmere på de ting, eleverne lagde mærke til på de 8 sekunder.

Lagde mange særligt mærke til farverne, kan I gå dybden med dette: Er der brugt særlige farver (varme, kolde, klare, dystre, kontraster etc.)? Her kan du gøre opmærksom på, hvordan kunstnere kan bruge virkemidler, der fanger vores opmærksomhed eller lokker os til at kigge lidt længere.

Efter jeres værkanalyse kan du evt. tale med eleverne om, hvad der fanger deres opmærksomhed i et værk, og hvad der kunne få dem til at blive lidt længere tid foran et værk.

ISKAL BRUGE

- Et kunstværk

Maleri af Cornelius Norbertus Gijsbrechts

Trompe l'oeil med trompet, himmelglobus og Frederik III's proklamation

Til fri brug

VÆRKTYPE

Maleri

TEKNIK

Olie på lærred

DATERING

1670

DIMENSIONER

1320 x 2010 mm (Netto)

Ting

Et smukt tæppe, en himmelglobus, en trompet, konkylrier og koraller stoppet ned i en skuffe. Der er kostbare ting, ting med en konkret funktion, ting fra naturen og ting skabt af menneskehånd. En overflod af genstande samlet på en lille bænk foran en bræddevæg. Vi ser ikke andet af rummet.

At snyde øjet

Det er malet så virkelighedstro, at man næsten kan række ud og tage fat i tingene. Det hedder trompe l'oeil som på fransk betyder 'at snyde øjet'. I 1600-tallet var det meget populært blandt kunstnere og fine folk. Så

kunne man vise sine tekniske færdigheder, og som køber at man var med på noderne. Dette maleri blev bestilt og betalt af kong Frederik III. På den måde har kongen bestilt en form for ”selvportræt”.

Frederik III

Midt i virvaret ligger en bekendtgørelse med det røde kongelige sejl. Her fremgår det, at han er en konge med stor magt som regent i en søfartsnation. Her er genstande til brug på lange skibsfarter, og genstande hentet hjem fra fjerne egne. I 1600-tallet blev de europæiske lande til kolonimagter, og kunsten fortæller også om magt og økonomier.

Gijsbrechts

Gijsbrechts var hofmaler for Frederik den III og Christian VI. Han skabte mange af malerierne til det Kongelige Kunstkammer, en samling af kunst, kunsthåndværk, sære naturforekomster og andre ting, der kunne vække kongens nysgerrighed og behag.

Inspirationsord

- Magt
 - Enevælde
 - Kolonihistorie
 - Trompe l’oeil
 - Stilleben
 - Ophobning
 - Identitet
 - Samleobjekt
 - Rod
-

Opgave

The Object Game

🕒 1 lektion

Hvordan kan det være, at et objekt kan symbolisere noget helt bestemt for en person eller en familie og have en særlig værdi, mens det for andre kan være ligegyldigt eller betyde noget helt andet?

Inspireret af Haim Steinbach skal eleverne i denne opgave eksperimentere med at observere, registrere og fortolke objekter. Alle elever skal medbringe en personlig genstand fra deres hjem, som repræsenterer deres familie eller har en stor betydning for dem. Vigtigt: Eleverne skal holde objekterne hemmelige for hinanden, indtil de skal bruges i opgaven. Gør dem også opmærksomme på ikke at medbringe alt for skrøbelig genstande, som de ikke ønsker andre skal røre ved. Opgaven er god til at undersøge objekters betydninger, afhængig af øjet der ser. Opgaven peger også på et vigtigt arbejdsområde for et museum: at indsamle, registrere, udstille og formidle genstande fra forskellige genstandsfelter. Derved mimer eleverne også arbejdsmetoder fra museumsfeltet.

De 3 runder

🕒 1 lektion

- Opdel eleverne i to grupper i to rundkredse.
- Bed eleverne om at finde deres medbragte genstande frem og placere dem i midten af hver af deres rundkredse.
- Sørg for at tage billeder af alle opstillinger undervejs, så I kan genbesøge dem til opsamlingen.

De skal igennem 3 runder.

1. runde: Her skal eleverne på skift placere og systematisere objekterne på hver deres måde. Måske ønsker man at kategorisere dem efter størrelse, efter former eller farver? Man må ikke tale sammen undervejs. Hver person har 1 minut til at stille objekterne op og tage et billede på mobilen eller iPad'en (10min)

2. runde: Del de to grupper op i yderligere to grupper, så der nu er fire grupper i alt. På skift skal hver gruppe samarbejde om at kategorisere ALLE genstandene i deres rundkreds *uden at tale sammen (heller ikke med tegnsprog eller andet kropssprog)*, men grupperne skal være enige og fortsætte med at omrokere genstandene, indtil alle i gruppen er enige. (2x5min) Tag fotos af opstillingerne.

Det interessante med denne runde er at observere den non-verbale dynamik i gruppen. Hvordan kommunikerer man uden det talte sprog? Hvordan fremlægger man sin idé? Hvordan går man på kompromis? Hvem er tilbageholdende, hvem tager styringen?

3. runde: Eleverne går igen sammen i de to oprindelige grupper. En elev (nr. 1) vælger et objekt fra bunken, som ikke er vedkommendes eget. Eleven skal beskrive objektets umiddelbare udseende, og hvilken betydning eleven forestiller sig, objektet har. Objektets ejer (elev nr. 2) afslører dernæst objektets betydning for sin familie, og hvorfor vedkommende har valgt at tage det med. Elev nr. 2 vælger nu et nyt objekt fra bunken og beskriver det, og sådan forsætter gruppen til alle objekter er kommet i spil (15min) (cirka 1 minuts taletid per person).

Som lærer går du rundt mellem grupperne, lytter og stiller opklarende spørgsmål til eleverne, som fremlægger.

Forslag til opsamling (10 min)

Du kan enten vælge at samle op undervejs efter hver runde eller tage en fælles snak i plenum til allersidst.

Tal om de 3 runder:

- Hvilke systemer eller kategorier arbejdede eleverne med i runde 1? (se evt. fotos).
- Hvordan oplevede gruppen samarbejdet i runde 2, hvor de ikke måtte tale sammen?
- Hvordan var det at få sit personlige familieobjekt fortolket af en anden person? Var der mange, der pegede på genstandens konkrete betydning for familien, eller var forslagene i den helt modsatte retning?

I SKAL BRUGE

- Personlige genstande
 - Evt. en kasse med forskellige genstande til dem som har glemt
 - Mobil eller iPad til fotografering
-

Opgave

Lav gipsrelieffer af en genstand fra dit hjem

🕒 2 lektioner

Nedefra og oppefra. Fra højre og fra venstre.

I denne opgave skal I undersøge en genstand ved at lave aftryk i ler og efterfølgende lave relieffer i gips. Har I tid og ekstra materiale, er det oplagt at lave flere aftryk af den samme genstand og sammensætte dem til en rekonstruktion af genstanden. Hvordan opleves den dekonstrueret? Får den en ny betydning, når nogle af detaljerne bliver gentaget eller fremhævet på en ny måde?

Gipsblanding

🕒 15 minutter

- Brug evt. gummihandsker.
- Hæld gipspulveret i en skål. Det er en fordel at bruge hurtigtørrende gips.
- Placer forsigtigt skålen med pulver i en balje med vand, så hele skålen kommer under vandet.
- Lad den boble ud. Når der ikke er flere bobler, er blandingen klar.
- Alternativt kan du bland vand og gipspulver i et glas og røre rundt med en pind.
- Sørg for, at der ikke er klumper i.
- Følg blandingsforholdene på pakken. Hvis der ikke er nogen, kan man som hovedregel arbejde sig hen mod en konsistens, som ligner en tyk pandekagedej.
- Husk at lade resterne af gips tørre ud for derefter at blive banket ud i skraldespanden - fremfor at skylle gipsresterne ud i afløbet.

I SKAL BRUGE

- Gummihandsker
- Gipspulver
- Vand
- Balje
- Skål
- Rørepind

Byg lerrammen

🕒 30 minutter

Vælg en genstand fra dit hjem, som du ønsker at undersøge nærmere. Som inspiration kan du også se en trin-for-trin guide til opgaven via linket her: [SMK Connect \(vimeo.com\)](https://smkconnect.vimeo.com/1000000000).

- Ælt leret.
- Rul leret ud til en plade.
- Lav en en forhøjet ramme i en størrelse, som passer til jeres valgte genstand.
- Det er en fordel at placere rammen på et stykke papir, så den ikke klistrer fast til bordet.
- Lav små eksperimenter ved at trykke forskellige sider af genstanden ned i leret.
- Man kan nemt udligne leret igen med fingrene og starte på ny.
- Lav gerne flere små rammer til hver detalje af genstanden, så I kan sammensætte gipsrelieffer på ny.

ISKAL BRUGE

- 1 kilo ler til hver person
- En genstand fra hjemmet

Relieffet

🕒 1 lektion

- Hæld gipsen ned i rammen.
- Hurtigtørrende gips har en tørningstid på 15-30 min.
- Mærk på gipsen, inden I forsigtigt piller leret af.
- På overfladen kan gipsen blive farvet af leret. Hvis gipsen er helt tør og ikke længere varm, kan I forsøge at fjerne lerfarven med en våd svamp eller forsigtigt skrabe overfladen af, fx med en spisekniv.

Opsamling

- Lav en udstilling af reliefferne.
- Hvis I har lavet flere relieffer, kan I eksperimentere med at sammensætte og opstille delene.
- Hvilke detaljer har I arbejdet med?
- Hvordan opleves genstanden ud fra relieffet? Er den genkendelig? Giver den andre associationer?

SMK Connect gør den kunstneriske kulturarv levende og anvendelig for landets elever. Det sker via modulopbyggede, nøje tilrettelagte undervisningsforløb, der kan bruges direkte i underviserens planlægning.

Udgivet under CC BY-SA